

EWANJELIJUM (44) sb n

-ie- (31), -ge- (10), -ye- (3).

Oba e prawdopodobnie jasne (tak w ewanielija); a jasne.

sg indecl ewanjelijum (34). ◇ pl N ewanjelija (2). ◇ A ewanjelija (2). ◇ I ewanjelijami (1). ◇ L ewanjelijach (5).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. *Dobra nowina, wiadomość; nauka Nowego Testamentu głoszona przez Chrystusa, apostołów i kościół katolicki* [evangelium, Latine bonum nuntium – dobre, wesole, a wdzieczne poselstwo a oznajmienie albo zjastowanie Mącz 109α; evangelium – wesole zwiastowanie Calep, ewanjelija – τὸ εὐαγγέλιον proprie sonat bonum nuntium sic vulgo Evangelium dicitur historia de Christo Domino, cuius initium ducitur a nuntio caelesti Cn] (24) : LATá dwunastego panowania Tyberyuśa Cefárzśa/ był Ian poślem przed Pánem kaźac ná puźczy Ewanyelium BielKron 137; WujJud 78v, Mmv; Abowiem y ná on czśas iezcze zś Apośtołow Pánśkich iuź byli fałśzywi Prorocy/ ktorzy Ewángelium z náuką zakonną pomieszawśy/ obłędliwie náuczśali WujJudConf 80, 78v; CzechRozm 1, 94v, 186v, 191; CzechEp 174.

ewanjelijum kogo, czyje (7): iź teź niektorych [Pan Bóg] przez Ewanielium śynśa śwego/ od nieczyśtości y śplugświenia [...] odłęczśac raczy. NiemObr 12, 8, 16, 21. Cf »ewanjelijum Chrystusowe«.

Zwrot:»ewanjelijum przepowiadać, opowiadac« [szyk zmienny] (3 : 1): CzechRozm 188v; Iź oni/ gdy pan od nich wźięty był do niebśa/ y vśiadł po prświcy Boźey/ poźedśzy przepowiedśli wśędy Euangelium CzechEp 125; iśko śam Pan Chrifus o śobie piśmo. Ezśi. 61.1. przywodźił mowśac: Duch pśńki ná demnśa dla tego mię pomśzał/ śbym opowiedśł Ewanielium vbogim etc. CzechEp 314, 208.

Wyrażenia: »nauka ewanjelijum« (1): Takźe y wśyśtkich Apośtołow náukśa ná piśmie zośtświonśa [...] názywśana bywa náukśa Ewángelium Kriśtuśowego. WujJudConf 80.

»ewanjelijum (Pana) Chrystusowe« (3): WujJudConf 80; A Ewanielium Chrifusowe iest tśkie/ w ktorym śie śprświedliwość Boźa pokśzuie CzechRozm 94v; Moźe to komu być dźiwno/ dla częgo Ewanielium Pśnśa Chrifusowe/ ktore pokoy duchowny y wieczny ludźiom przynośi/ ná świećie zś sobśa tśkie rozruchy y niepokoie ciśgnie? NiemObr 9.

a. *Nauka chrześcijańska głoszona przez niekatolickie wyznania chrześcijańskie* (3) :

Wyrażenie: »ewanjelijum Pana Chrystusowe, pańskie« (2 : 1): WujJudConf 86; to co śie dźiśło/ zś onych pierwśzych czśałow/ y dźiś śię pokśzuie/ gdy z ślśki przeyrzenia Boga Oycśa náźzego/ Ewángelium Pśnśa Chrifusowe obiśśniść śię pocźynśło NiemObr 4, 16.

2. *Działalność i nauka Chrystusa spisana przez apostołów w 4 pierwszych księgach Nowego Testamentu lub w księgach zwanych ewangelidmi apokryficznymi* (14) : Iśkie śa one Ewanielia/ Iakobśa/ Thomy/ Bśrtłomieiśa/ Nykodema/ y inych. BudNT przedm b8; Rozdźiał śiodmy tego Ewanielium dźiśeyśze kśięgi tśk kończśa. BudNT Hh6v, przedm b7 [2 r.], przedm d3; CzechEp 129 [2 r.].

Tytuły: »ewanjelijum Johana św., ewanjelija Łukaszowe« (2 : 1): Owo cię też niech nie obraża ani trwoży/ zem po Márku położył Ewánielium Iohaná s. á po nim dopiro Lukafzá. *BudNT przedm d3, przedni C, Hh6v.*

Wyrażenie: »ewanjelijum święte« (1): A wżak wierzymy iż Ewan-ielia [!] święte Duchem Bożym fą nápifane. *BudNT Hh4.*

a. *Wybrany ustęp z Ewangelii św. przypadający na określone święto kościelne, czytany w czasie Mszy św., perykopa (3) :* Ná którym synodzye [w Konstancyjej] fam Cefarz oblokłzy fie w kápłáńkie odzyenie/ ípiewał Ewányelium: Exijt edictum á Cefare Augufto etc. *BielKron 188, 188 marg, 283.*

3. *Książka zawierająca cały tekst lub fragmenty Ewangelii albo cały Nowy Testament (6) :* Ten gdy czáfem Ewánielia czytał/ bárzo fię fráfował ná słowá Ebreyłkie/ Syrfkie/ Greckie/ Lácínfkie (ktore tłumácz Słowienłki pozostáwił w przekłádzie swoiem) że iych nierozumiał. *BudNT przedm b7; CzechEp 239.*

Wyrażenia: »greckie ewanjelija« (1): One też słowá do Modlitwy páńfkiey przydáne/ Iż twoie iest kroleństwo rć. we wżecz Greckich Ewánieliach fą a Lácínfkie (mowię o ftárych) tey przyfády prózne. *BudNT przedm c4v.*

»ewanjelija słowienłskie« (1): Przedfię iefzcze wpiśmie Apofłółfkiem/ to iest y wliściech y w Ewánieliach Słowienłkich ná Mořkwie Drukowaných [...] iest wiele y omyłek y przyfád. *BudNT przedm c6.*

»święte ewanjelija« (1): przypomnię tu krociuczko co fię zá moiey pámięci ná Podláfzu nad świętemi Ewánieliami od táfkiego mędrćá zftáło. *BudNT przedm b7.*

Zestawienie: »ewanjelija przestołowe« = *księga liturgiczna w kościele prawosławnym, spoczywająca stale na ołtarzu (нрестол) zawierająca tekst czterech ewangelii (1):* A ták wyłkrobawłzy one słowá w Ewánieliach przestołowych (iáko v nich zową) nápifał fwey głowy słowá. *BudNT przedm b7.*

Cf EWANJELIJA, EWANJELIJON